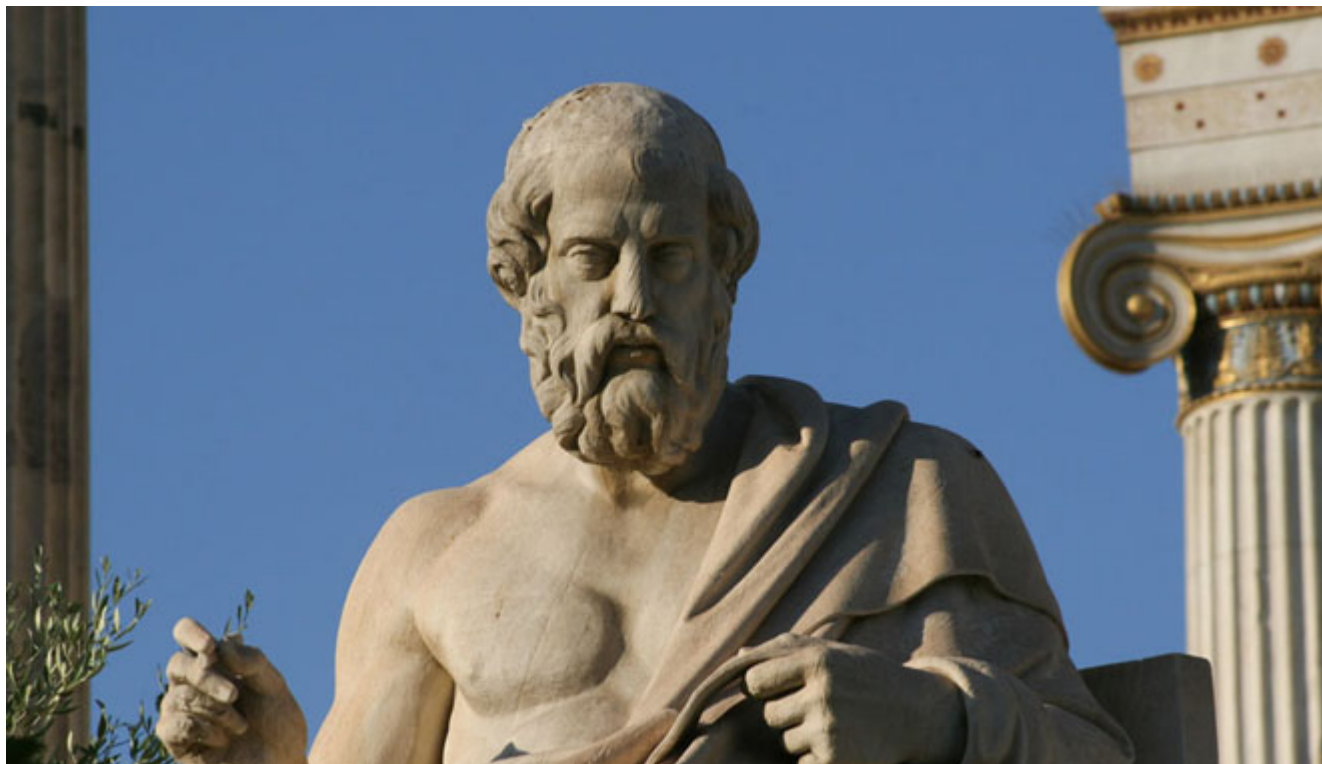


19 Φεβρουαρίου 2017

Η ισορροπία μεταξύ διανοητικής και σωματικής εκπαίδευσης (Κωνσταντίνα Γογγάκη, Επ. Καθηγήτρια Παν/μίου Αθηνών)

/ [Πεμπουσσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)





Η

μουσική, με το περιεχόμενο που της δόθηκε παραπάνω, προηγείται και χρονικά και απόλυτα από τη γυμναστική. Η κυρίαρχη σκέψη στον Πλάτωνα είναι ότι ένα σώμα που βρίσκεται σε καλή κατάσταση δεν μπορεί εξ αυτού και μόνο να ωφελησει την ψυχή, ενώ ένα εξαιρετικό πνεύμα μπορεί να ωφελησει το σώμα.⁴³

Η μουσική, όπως και ο ρυθμός και η αρμονία, υποτάσσεται στην *Πολιτεία* στους ίδιους κανόνες και έχει παιδαγωγικά καταλυτική σημασία. Η σχολή του Πυθαγόρα ήταν εκείνη που πρώτη έθεσε τη σχέση μουσικής-ψυχής στην υπηρεσία της ανατροφής και της ψυχικής διάπλασης. Όπως ο κόσμος ολόκληρος είναι «αρμονία και αριθμός» σύμφωνα με τη βασική του θεωρία, έτσι και ο άνθρωπος είναι κατά τον Πυθαγόρα καθορισμένος σωματικά και ψυχικά από την αρμονία και τον αριθμό.⁴⁴ Ο Πλάτων δίνει έμφαση στην ισορροπία ανάμεσα στη διανοητική και στη σωματική εκπαίδευση με σκοπό να διαπλαστεί το σωστό ήθος, ενώ παράλληλα επισημαίνει την αξία της σωφροσύνης.⁴⁵

Η διαπαιδαγώγηση των νέων με την αποδοχή του αυστηρού κανονιστικού πλαισίου διέπει τα πάντα. Όλοι οι θεσμοί της ιδανικής πολιτείας οι οποίοι αναφέρονται στην διαπαιδαγώγηση, μοιάζουν να δημιουργήθηκαν για να εξαλείψουν από τον άνθρωπο το ατομικό, το προσωπικό. Στις γυμναστικές, και ειδικά στις στρατιωτικές, ασκήσεις των πολεμιστών δίνεται ιδιαίτερη σημασία,⁴⁶ δεδομένου του πολεμικού ιδεώδους της εποχής. Αλλά παρότι δίνεται ιδιαίτερη σημασία στις γυμναστικές ασκήσεις των πολεμιστών, ωστόσο η Μούσα είναι πάντοτε υπέρτερη της γυμναστικής, καθώς ο κατευνασμός των

πολεμικών ηθών από τις Μούσες αποτελεί τον απώτατο στόχο του οράματος του Πλάτωνα.⁴⁷

Στην *Πολιτεία* ο Πλάτων αναφέρεται στην ύπαρξη δύο καίριων πλευρών του χαρακτήρα, αυτή που αναπτύσσεται με τη σωματική εκγύμναση και αυτή που αναπτύσσεται με τη μουσική, δηλαδή με «την εκπαίδευση στις τέχνες».⁴⁸ Δίνει έμφαση στην ισορροπία ανάμεσα στη διανοητική και στη σωματική εκπαίδευση για να διαπλαστεί το σωστό ήθος, ενώ παράλληλα τονίζει ότι η σωφροσύνη είναι απαραίτητη.⁴⁹ Όσοι από τους ανθρώπους, υποστηρίζει, αφιερώνουν όλο το χρόνο τους στα αθλήματα κατανατούν άξεστοι και πληκτικοί, ενώ όσοι τα παραμελούν εντελώς καθίστανται ανίκανοι για πράξη.

43 Πλάτωνος, Πολ. Γ 403d. Πβ. R. F. Stalley, 1983, *An Introduction to Plato's Laws*, Oxford, Publishers: Basil Blackwell, σελ. 130.

44 A. J. Neubecker, 1986, *Η Μουσική στην Αρχαία Ελλάδα*, μτφρ. Μ. Σιμώτα – Φιδετζή, εκδ. Οδυσσέας, Αθήνα, σελ.136.

45 Πλάτωνος, Πολ. Γ 401a, 410e, 412a.

46 Αυτόθι, Η 547d. Πβ. Ε. Τρουμπετσκόϊ, ό.π., σελ.165.

47 Πβ. Ε. Τρουμπετσκόϊ, σελ.183.

48 Πλάτωνος, Πολ. Γ 410a-412e.

49 Αυτόθι, Γ 401a κ.ε., 410e, 412a.

[συνεχίζεται]

Πηγή: Διεθνές Φιλοσοφικό Forum [«Ανάδρασις»](#), Κωνσταντίνα Γογγάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια Φιλοσοφίας του Αθλητισμού, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, “Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΥΠΟ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΥ ΝΟΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ”

Διαβάστε το προηγούμενο μέρος του άρθρου [εδώ](#)